

R. Němec: Projevy advokátů-politiků nejsou stanovisky ČAK ani advokacie

advokatnidenik.cz/2023/02/22/robert-nemec-projevy-advokatu-politiku-nejdou-stanovisky-cak-ani-advokacie

22. února 2023

Exkluzivně pro AD

V poslední době se v mediálním prostoru a na sociálních sítích často setkáváme s projevy politicky angažovaných advokátů, které vyvolávají, nejen v řadách advokátů, velmi rozporuplné reakce.

Situace do značné míry eskalovala zejména v souvislosti s covidovou krizí, ruskou agresí na Ukrajině a různými volebními kampaněmi v České republice, které rozdělují veřejnost.

Všichni jsme svědky toho, že kultura politických projevů ve veřejném mediálním prostoru a na sociálních sítích se výrazně zhoršila, zhrubla a z hlediska běžných společenských konvencí je možné ji označit za přinejmenším pokleslou. Cílem některých politických projevů je snaha o získávání bodů nebo hlasů nespokojených voličů

prostřednictvím vyvolávání strachu či nenávisti vůči jiným skupinám obyvatelstva, ať již kvůli jinému názoru, příslušnosti k jiné sociální skupině, jiné národnosti či jiné sexuální orientaci.

Advokáti, kteří se politicky angažují, čelí, na rozdíl od ostatních politiků, kteří nejsou vázáni advokátní etikou, složitému problému, jak zároveň uspět v politické soutěži, a přitom dodržovat etická pravidla, která si advokacie osvojila. Na tomto místě je vhodné připomenout, že advokát je všeobecně povinen poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu (čl. 4 odst. 1 Etického kodexu advokátů).

Advokátům nepochybně nelze bránit v tom, aby se politicky angažovali a svobodně projevovali svůj politický názor, avšak musí mít přitom na paměti, že pokud zůstávají advokáty, bude na ně veřejnost jako na advokáty nahlížet a jejich projevy může dávat do souvislosti s advokátním stavem.

Dobrá pověst advokacie je přitom nezbytnou podmínkou pro řádné plnění úlohy, kterou advokacie v justičním systému zastává; a dobrá pověst advokacie by v žádném případě neměla být ohrožována v souvislosti s politickým bojem. Je přitom nepochybné, že jednotliví advokáti neprezentují stanoviska české advokacie ani názory ostatních kolegů advokátů, ale výhradně a pouze svůj vlastní politický názor. Česká advokátní komora jako nezávislá stavovská organizace advokátů je přitom důsledně apolitická.

Česká advokátní komora veřejné projevy advokátů v médiích a na sociálních sítích sleduje, eviduje podněty týkající se chování advokátů a předkládá je své Kontrolní radě k prověření, zda nedošlo ke kárnému provinění. Ani pro Kontrolní radu a Kárnou komisi, jakožto nezávislé orgány Komory, které dohlíží na dodržování advokátní etiky, však není jednoduché rozlišit, zda má převážit zájem na svobodě politického projevu nad advokátní etikou. To platí

zejména ve světle skutečnosti, že rozhodnutí orgánů Komory podléhají soudnímu přezkumu, v rámci kterého soudy posuzují, jaký zájem má v daném případě přednost, přičemž se často setkáváme s tím, že soudci, kteří v prostředí advokacie nepůsobili, nemají přirozený cit pro význam a smysl advokátní etiky.

Domnívám se, že v dané situaci je na místě apelovat na politicky angažované advokátky a advokáty, a to zejména ty, kteří se v rámci politické soutěže orientují na skupiny voličů, jež nejsou spokojeny se stávajícím demokratickým systémem a převažující zahraničně politickou orientací České republiky, aby zvážili, zda by neměli po dobu své politické angažovanosti výkon advokacie pozastavit, aby jejich projevy nebyly dávány do souvislosti s advokací.

Byl bych velmi rád, aby si tyto kolegyně a kolegové uvědomili, že pro řadu advokátek a advokátů nejsou jejich projevy přijatelné a mají potřebu se od nich distancovat. Vzhledem k tomu, že členství v České advokátní komoře je nezbytnou podmínkou výkonu advokacie, se však nemohou advokátky a advokáti, pro něž je advokacie jediným povoláním, od výše zmíněných projevů distancovat tím, že by z České advokátní komory vystoupili.

JUDr. Robert Němec, LL.M., předseda ČAK